

401/2210

התאחדות נולאי ישראלי
הספרייה

תערוכת בולים ארצית
חיפה תשע"ב

מוקדש ל"חיפה 80" HONOURING "HAIFA 80"

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

* בַּהְתָּאָחֶדֶות *

לאחר ההישגים היפים שהשיגו בולאיינו בתערוכות בחו"ל - בסופיה ובפראג, בינוי דلهי וביהנסבורג, בטורונטו, בלונדון ובאיסלז' - בטוחנני שהישגים לא יפחטו גם בתערוכת "חיפה 80".

ימים אלה הם ימי הכנות קדחתניות ו אין לי אלא לאחל לנו - למציגים ומארגנים, אנשי השורת הבולאי וכל אלה שנתנו יד באירגון התערוכה. ישר כוחכם!

ג. אוקו, יו"ר התאחדות
אנגורות הבולאים בישראל

ברכת יו"ר התאחדות לקרה
פתיחה "חיפה 80"

בoài חיפה רואים בהחלט למשימה הגדולה שלקו על עצמם באירגון תערוכת "חיפה 80". זכות גודלה נפלת בחלוקת של אוגדות בואי חיפה לארכ את התערוכה הלאומית החשובה,عشירות במניין תערויות הבולים הלאומיות שהתקיימו מאז קום המדינה והראשונה מכינון השלום עם החשובה בשכנותיה של ישראל.

EXCHANGE WANTED

Gunthart Hellwig
Braunstr. 6
5060 ERFURT
D.D.R.

G. G. de Miranda
C.P. 261
NITEROI - RJ - 24.000
BRASIL

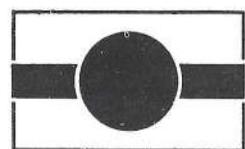
Senyor Juli Abril Coma
Villamari, 31
BARCELONA (15)
ESPAGNA

Josef Gurvich
154/156 Broome St.
NEW-YORK, NY 10002
U.S.A.

פִילָאָטוֹקֵיו - ב-1981

ביפאן התקיימם בשנה הבאה תערוכת בולים בינלאומי בשם "פִילָאָטוֹקֵיו", שתהיה בחסות הפדרציה הבינלאומית לבולאות. התערוכה והפדרציה האסיאנית לבולאות. התערוכה תהיה בין ה-9 עד ה-18 באוקטובר 1981. בתערוכה תהיינה 3000 מיסגרות צער גה (דמי השתתפות 2,500 ין למסגרות). כפי שנמסר נקבע מינימום של 5 מיסגרות. ומקסימום 10 מיסגרות לכל מציג.

בימים אלה נתקבלה בהתאחדות היישראליות הזמנת לאספני ישראל ליטול חלק בתערוכת "פִילָאָטוֹקֵיו". הקומיסרי: ג'. ברק. ת.ד. 3313 ת"א.

PHILATOKYO '81

המלכה האם - מבחר בולים חדשים

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israéliennes

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor: ARIE LYNN

Redaction: I. BARAK, L. BLAU
TEL-AVIV, P.O.B. 21224

September – October 1980

9 – 10

העורך: אריה לין
המערכת: י. ברק, ל. בלאו
ת.ד. 21224 ת"א
תשנ"א – חשוון תשמ"א

ב תוכן

2.	בתארחים
3.	חדשנות הבולאות בישראל
4-5.	"חיפה 80"
6-7.	חיפה
8.	חיפה בחותמות תורכיות
9.	בדואר אוסטרי
10.	הדורר הרומי בחיפה
11.	בין המנדט לדואר העברי
12.	דוואר השליחים של חיפה
13.	חיפה בחותמות לא רגילות
14.	הדורר הצבאי בחיפה
15.	מכאן ומכאן
16.	יודאיקה
17-18.	מחנה גינשובקה
19.	חותמות דואר צרפתי
20.	בספרות הבולאית
21.	מדיניות חדשות
22.	חדשנות באנגלית
23.	

בקרייאת שאל חברה זו נעשו הוכנות דר' אחראות לתערוכת הבולים הלאומיות "חיפה 80" שティיפחה ב-28.9.80 באודיטוריום שלל הר הכרמל. אכן מאורע מוגש לכל בולאי שנועד להציג את אוצרותינו בתערוכה, אבל, יותר מזה לא מארגנים.

נפגשנו עם חברים מן המארגנים בשבועות האחראונים שלבני התערוכה ונעים שם לא היו כלל רגעים. עומס העבודה הוא רב מאד והאחר יותר גדולה ולא פhort מההרצון להצלה... בשל כל אלה לא נותר לנו, אלא, לאחל להערכות חיפה – המציגים והמארגנים – האלה.

★

טרם התרגלו לשקלים ולא רק מושם שהמדובר במטבע חדש, אלא בעיקר מושם שהמעבר מלירה לשקל הוא בעל משמעות מוניטרית ופסיקולוגית כאהת וככראה שככל שנת 1980 נזכר ונשתמש עוד בלאה המתוגדרת. ברם מה שרצינו להזכיר זה דוקא את השקל בכלל דואר. הנה התערור ויוכוח אקדמי סביר המלה "שקל" בלווייתו, כשה悼ואר הוא הראשון שנוקק לה. בסידרת הבולים החדשניים שהוקדו לשקל מופיע השם "שקל" בעברית בפועל עצמו ולועזית בשובל. על פי המקובל כתובים את המלה Shekel ב-י' וכרך בהרבה פרוטומים. ברם האקדמיה ללשון העברית גורסת וקבעה "ש"ק" כתוב ב-ק' ו"כ" ב-k. הבולים בשלבי הוכנה סופיים וככראה שהאקדמיה הנצחית...

אריה לין

התאחדות אגודות הבולאים בישראל
ת.ד. 2896, תל-אביב

תצלפיות בולאיות בתשמ"א

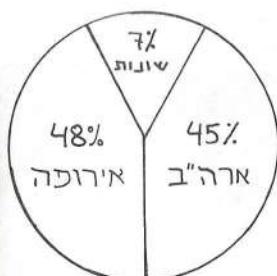
מ. כהן
מנהל השירות הבולאי

יחלפו את בולי העותודה החדשין, השקלים, שכן בהופעתם תופסק הפצתם של בולי הנוף הנמצאים עתה במחוזר, כבולים מן המניין.

ב-1980 - 2.1/4 מיליאון דולר

לשאלת כתבנו השיב מנהל השירות הבולאי כי הכנסתות השירות הסתכמו בשנת הכספיים 1979/80 ב- 2.25 מיליון דולר, לעומת 2.3 מיליון דולר בשנת 1978/79. מתוך הנתונים משנת יתרה קטנה ב הכנסתות, שהיא תוצאה של האינפלציה. מר בהן חוסף ש- 66 אחוז מן הכנסתות באו מארץ ו- 44 אחוז מהו"ל. בשל האינפלציה והשינויים התוכפים בערך הלירה הישראלית, נעשים עתה כל החשבונות עם ח"ל במתבוך זה.

מפת ההפצה של בולי ישראל מציבה על 48% הפצה בארץות אירופה; 45% ארה"ב ו- 7% בארץות אחרות. באירופה צעודה בראש הולנד, אחריה גרמניה, איטליה ושווייץ.

מנהל השירות הבולאי, מר משה כהן מצא לנכון לכנס מסיבות עתונאים ולתאר את פעולות משרד ערוץ ראש השנה תשמ"א ולגלות מעט מתוכניות הנפקה בשנה הבאה עלינו לטובה.

ב-28 בספטמבר צפויים שני בולי תערוכת "חיפה 80" שיופיעו כמתוכנן לצורך גלון זכרון. לבולים אלה לא תופיע מעטפת זכרון מיוחדת בהתאם לוגו שאין השירות הבולאי מנפיק מעטפות לגילוונות זכרון.

בולי "חיפה 80" יהיו הבולים הראשונים נימ הנקובים בשקלים - 7.5 שקל הגלון. בתוכנית היה להנפיק במקביל גם סידרת בולי "שקלים" אולם מסיבות שונות נדחתה הסידרה לחודש דצמבר. ב-1 בדצמבר הבולים הנקובים בלילה אולם באVENI השירות הבולאי תימשר הפצתם, כנראה, גם אחרי ה-1 בדצמבר.

סידרת בולי השקלים תכלול בולים החל מ- 0.05 שקל ועד 10 שקל (0.05 שקל, 0.10, 0.20, 0.30, 0.40, 0.50, 0.80, 1 שקל, 2, 3, 5, 8, 10); סה"כ תסתכם הסידרה ב- 30.15 שקל.

בתוכנית: ראש ממשלת ישראל לשעבר – הגב' גולדה מאיר ז"ל; HISCOON ושמור ארגניה (2 בולים).

סידרת אמנויות בנושא ירושלים, לפי יצירות האמנים ארDON, זריצקי ואנה טיכו. מאוחר יותר תופיע סידרת טבע (עצים) וסידרת אישים שתכלול: שי"י עגנון,ABA הילל סילבר ומשה מונטיפורי.

סידרה חדשה של בולים מן המניין

לאביב 1981 מתוכננת סידרת בולים חדשה בנושאים ארכיאולוגיים שהחליף את סידרת בולי "מנוף הארץ" המצוייה עתה במחוזר, בסידרה מן המניין. למעשה הבולים

כמה תערוכות בארץ?

באספן צייר הימי רוזה לדעת כמה תערוכות בולים לאומיות היו בארץ עד כה.
ש. ברמן, ת"א
תשובה: התערוכה הארץ-ישראלית הראשונה הייתה בתל אביב, בשנת 1949 בשם "תבолов"; 1952 – ת"ב"א, חיפה; 1954 – ת"ב"ם, ירושלים; 1958 – תערוכת בידראומית "תביל", תל אביב; 1960 – ת"ב"ר, תל אביב; 1964 – ת"ב"ג, חיפה; 1968 – ת"בירה; 1970 – תערוכת נטניה; 1976 – ת"בית, תל אביב; 1976 – ירושלים; 1978 – נתניה; 1978 – ת"בירה, ירושלים; 1980 – חיפה' 80, חיפה.

מכונות החתמה חדשות

ב- 27.7.80 הוכנסו לשימוש מכונות חדשות להטבעת בולים בתמי הדואר הבאים:
603. מגדל העמק – מס. המכונה – ד. נצרת.....
604. קריית אתא ..
605. קריית טבנון ..
606. קריית שמונה ..
607. טירת הכרמל ..
608. סניף המפרץ ..
609. קריית ים ..
610. ד.

מוצע בול ללא ערך

בתוכנית השירות הבולאי להנפק בול מיוחד ללא ערך נקוב שיופיע בכל שינועי תעريف לתעריף החדש. פרוש הדבר שכאשר יוחלט על שינוי בתעריף הדואר ייכנס הבול למחזור ועל אף שלא יהיה בול כל נקוב.

הוא ישמש כבול בערך של תעريف הדואר החדש. ישונה התעריף – יוצא הבול מן המחוור או יישאר בשווי של התעריף הישן ובול חדש, ללא נקוב, ישמש לתעריף החדש.

מבולי שקל החדשים

בולים שמכירותם הופסקה

מהబולים המפורטים להלן נמכרו הכמות הבאות:

שם הבול	ערך נקוב	חודש ההופעה	תאריך הפקת המכירה	הכמות שמכרו
1. בול "100 שנה להתקווה"	8.40	יולי 1978	24.8.79	2,843 מיליון
2. אישים הרב קוֹק	2.00	אוגוסט 1978	24.8.79	0.989 מיליון
3. אישים הרב עוזיאל	2.00	אוגוסט 1978	24.8.79	1,029 מיליון
4. אישים בז'גורינו	2.00	אוקטובר 1978	24.8.79	1,391 מיליון
5. אישים ז'בוטינסקי	2.00	אוקטובר 1978	24.8.79	1,532 מיליון
6. בול שעורי צדק	5.40	אוקטובר 1978	24.8.79	1,536 מיליון
7. מזיאון האיסלאם	2.40	אוקטובר 1978	24.8.79	1,435 מיליון
8. מזיאון האיסלאם	3.00	אוקטובר 1978	24.8.79	1,609 מיליון
9. מזיאון האיסלאם	4.00	אוקטובר 1978	24.8.79	1,704 מיליון
10. בולי פרחים	1.10	דצמבר 1978	24.8.79	1,674 מיליון
11. בولي פרחים	5.40	דצמבר 1978	24.8.79	1,439 מיליון
12. בולי פרחים	8.40	דצמבר 1978	24.8.79	1,301 מיליון
13. השגים טכנולוגיים בישראל	1.10	פברואר 1979	24.8.79	1,525 מיליון
14. השגים טכנולוגיים בישראל	2.40	פברואר 1979	24.8.79	0.932 מיליון
15. השגים טכנולוגיים בישראל	4.30	פברואר 1979	24.8.79	1,269 מיליון
16. השגים טכנולוגיים בישראל	5.00	פברואר 1979	24.8.79	1,647 מיליון
17. מתנדבים לצבא הבריטי	5.10	פברואר 1979	24.8.79	1,321 מיליון
18. בול חסידי אומות העולם	5.40	פברואר 1979	24.8.79	1,442 מיליון

בכל תערוכתה: מדור ישראלי, קדומים של א"י; המנדט הבריטי; יודאיקה; קלאסיקה ותומתיקה (מכל העולם); נוער ותצוגת השותה הבולאי.

150 מציגים

ס"ה יטלו חלק בתערוכה כ-150 מציגים על-פי חלוקה זו: ת"א - 177 מסגרות; חיפה - 160; נתניה - 100; ירושלים - 76; ראשון לציון - 31; שוננים - 21; תצוגות חוויל מיו"חות - 20; קק"ל - 15; ס"ה 600 מסגרות.

המודרים יכללו: 158 מסגרות במדור תימתי; 136 - ישראל; 118 - אירופה; 58 - יודאיקה; 17 - מעבר לים; 13 - דואר אוויר; 24 - נוער; 21 - תצוגות שופטים שלא בתחום; 20 תצוגות קבוע; 15 - קק"ל; 9 - מוצגים מוזמנים מחו"ל.

תערוכת בולים ריאונגה - בחיפה

לחיפה ריאונות באירגן תערוכת בולים. כבר ב-1939 קיימו בולאי חיפה תערוכת בולים, הריאונה בארץ ישראל.

אגודת בולאי חיפה קימה מאז 1934, כאשר קבוצת בולאים ייסדה את "המועדון הא"י לפילטליה". בשנתיים אחרי זה נוסדה אגודה נספפת, מעולי גרמניה שהקימו חוג פעיל על הר הכרמל. ב- 1937 התמזגו שתי האגודות ל"אגודת בולאי חיפה"

חיפה 80 תערוכה לאומית

"חיפה 80" בהילוך גבוה

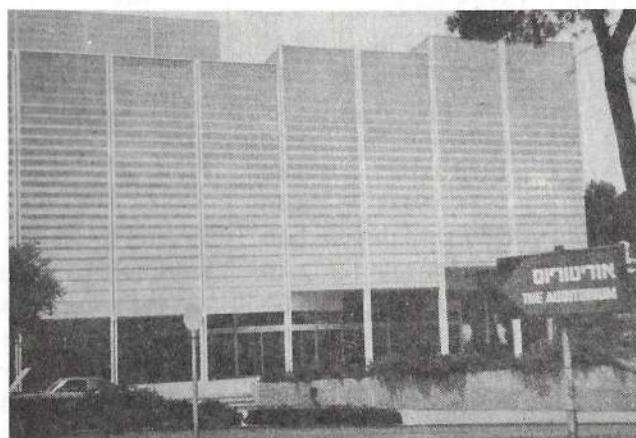
הכנות לתערוכת הבולים הלאומית "חיפה 80" שתתקיים באודיטוריום של חיפה, על הר הכרמל, בחוח'ם סוכות גבוה", שכן נותרו רק ימים אחדים לפתחת התערוכה.

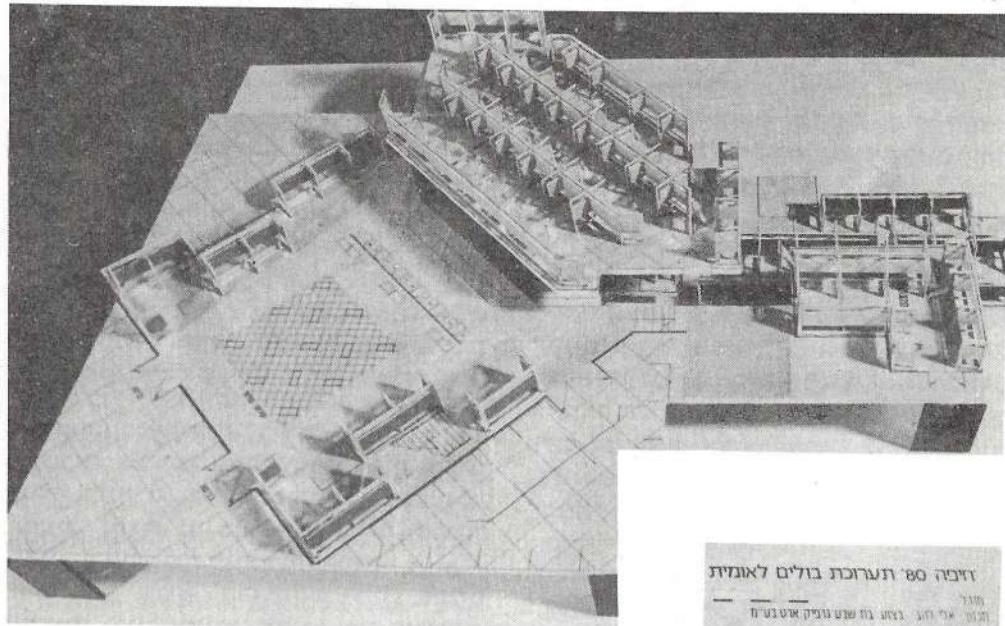
ה. סינק, יו"ר הנהלת התערוכה ול. מילנס, מזכיר התערוכה, מסרו כי לתערוכה הועד תקציב של כ-4 מיליון ל"י ובהתחשב בכוח העבודה המתנדב שמארגן את התערוכה יש בו כדי להבטיח תערוכה מרשימה.

את התערוכה מארגנת אגודת בולאי חיפה בסיעו השירות הבולאי, בתקציב משרד התקשורת ובחסותה של התאחדות אגודות הבולאים.

בחנהלת התערוכה: ה. סינק - יו"ר; השופט א. חרמן - סגן יו"ר; ג. מינס - מזכיר; ל. גרי - איזבר; ב. נטשטייר - אחראי טכני; ג. אוקו - יו"ר התאחדות וש. ארצי - גזבר התאחדות.

ס"ה יהיו בתערוכה כ-600 מסגרות תצוגה בהם אף דפי תצוגה עם רבבות בולים. האוספים יסווgo למדורים, כמקובל

ח' 86. תטרוכת בולית לאונציג

כושאי החותמות:

... פתיחה	28.9.80
דואר אוויר	29.9.80
. יומ חיפה	30.9.80
יומ יודאיקה	1.10.80
(מו"ח) יומ חיים	2.10.80
כג' ל תאריך לועזוי חדש	3.10.80
מו"ש - יומ הבול	4.10.80
כג' ל תאריך לועזוי חדש	5.10.80
יומ הנעור	6.10.80
געילה	7.10.80

תדרפסי בולים בקטלוג

לראשונה בארץ יודפסו בקטלוג ה-
תערוכה תדפסים מקוריים של בולי שתי
התערוכות הקודמות של חיפה, תבा - 1952
ו'תבאי' - 1964 בFORMAT דפי特 מינוחת
שהתהווה מזכרת מיוחדת לכל רוכשי הקטלוג
ותהווה גורם להפצת הקטלוג. הדפסת ה-
בולים במתכונת זו נעשתה בהיתר מיוחד של
בנישוריה הרולאי

ה. סינק יונ'ר אגדות חיפה ומנהל התערכות, הדגיש בהזדמנויות שונות את שיותו הפעולה הטוב עם השירות הבולאי.

10 שופטים

ב"חיפה 80" ישבטו 10 שופטים מהם 9 ישראלים ואחד שופט ביזילאומי, ישראלי לשענבר היושב קבוע בשווין (יבוא על חישרנו).

בחבר השופטים: פרופסור ע. אילין; ד"ר מ. ברגמן (שויז); י. ברק; ג. היילבורן, ה. מילץ, מ. מריטין, ה. פרוידנטל, מ. פרצלין, י. קלין, ס. בנדירין.

לרשות חבר השופטים תהיהנה מדילות זהב, זהב קטן, בסף מוזהב, בסף, מוכסף ארד ודיפלומות. את המדליות עיצבה דינה מרחב מחיפה (גם את סמל התעורוכה, הפלקט והדיפלומות). המדליה מוטבעת במיתיבעת קרץ'מר בירושלים).

תצוגת השירות הבולאי

השרות הבלתי יתרכז, הפעם, על תצוגה של תרשימים מן הארכיון, מאי 1948, של בולים שהוצגו במרוץ השנים, לרבות אלה שלא הופיעו. כמו כן יוצג גלון המוכרת של חיפה בוצרה מיוחדת וכן כל בולי חיפה שהופיעו עד כה. ביום התערוכה תוטבענה 10 חותמות מיוחדות, כולל יום הפתיחה ומוצאי שבת וחג, שיישאו תאריכים בפוליים.

ביזנטים כבשו אותה הזרה, אחרי 14 שנה, בسنة 628.

מיד לאחר מכן, החלה פלישת העربים והעיר נשרה כחמש מאות שנה תחת שלטון מוסלמי, כל אותה תקופה היו יהודים ומוסלמים ייחדו וקיימו יחסים שכנות טובות וידידות.

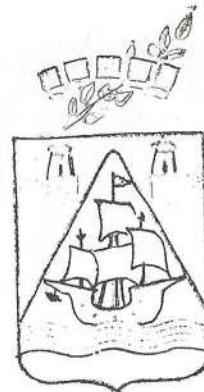
בשנת 1100 נכבשה חיפה על ידי הצלביים, שטבחו את מגיניה היהודים. הם הפכו את העיר למבצר צלבני וכינו אותו בשם קאיפס. בשנת 1265 נכבש המבצר על ידי סולטאנו הממלוכים בירדן. מאז שקעה העיר ונותרה עירrah בלתי חשובה עד מלחמת המאה ה-12.

סמל
הכרמליתים

השייך הבידיoui דה ראלעמר, שהיה מושל האגליל, עורר את העיר לחוים חדשים. העת החדשה של חיפה מתחילה אחרי התקפת הנפל של נפוליאון בשנת 1799, ואחריו שנות כיבושה בידי איברהים פחה המצרי.

התבעורה הימית גדלה והפתחה, שופרו שירותי הנמל, נסללו כבישי גישה ובשנת 1905, כאשר מסילת הברזל הגיעה לחיפה, הונח היסודות המוצק לעתיד משגשג. אכן, חוות המדינה הדגש ברומאן שלו "אלט נוילנד" את מקומה וחשיבותה של חיפה במדינה היהודית העתידית לקום. העברת השלטון מן הקיסרות העות'מאנית לקיסרות הבריטית, בשלבי מלחמת העולם הראשונה, הביאה תנופת פיתוח מיוחדת, שקידמה את העיר. חיפה מנתה אז, כ-20,000 תושבים, מהם 15% יהודים. לתנופה דומה זכתה העיר גם אחרי מלחמת העצמאות. בשנת 1948 מנתה העיר פחות מ-100,000 תושבים, ואماז גדל מספר התושבים והגיע ל-260,000 תושבים, בהם 13,000 נוצרים, מוסלמים, דרוזים ובני הכת הבהאית.

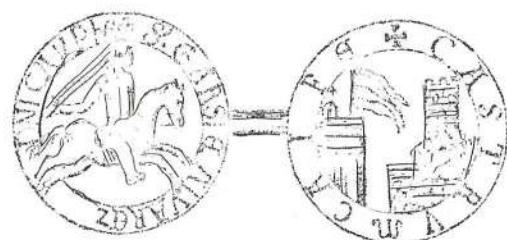

חיפה

- מאת סילביה מן -

דברי ימיה של חיפה קשורים לעבר הרחוק. בשיקמונה, בדרך כלל העיר, נחשפו ישובים רצופים מתקופת הברונזה (1500 שנה לפנה"ס), ואילו בבדיגלים, באפונה של העיר, נתגלו גם כן, שרידיהם של שכונות מגוריים מתקופות מוקדמות ביותר.

המתיישבים הראשוניים היו ספרדים, דייגים ובני אוניות, הם גם היו יצרנו היראשונים של צבע הארגמן המפורסם, שהופק מן החילזון המצוי.

חותמת מושל חיפה בתקופת הצלבנים כאשר יצאו בני ישראל ממצרים הגיעו לשיקמונה ובה בנו בתים, הם למדו מתושבי המקום את אומנותיהם ואמיצו אותם לעצםם.

חיפה עצמה לא התפתחה, אלא לאחר כיבוש ירושלים על ידי הרומנים בשנת 70 לספירת הנוצרים. בוואדי רושמיה ישנים שרידים בולטים מתקופת החשמונאים, מן המאה הראונה לפנה"ס.

בתקופת התלמוד הייתה חיפה, מרכזו חשוב ללימודיו תורה וביתם של מלומדים וחכמים רבים ללא שתיפגע מסורתה, כעיר נמל ומרכז של בעלי מקצועות אחרים.

בשנת 614 כבשו הפרסים את חיפה, אוֹלָם שלטונם לא האריך ימים רבים, כי ה-

חיפה בחותמות דואר

עכו לא היו בטוחים בחורף ועם בואם של אניות הקיטור של אוסטריה ורוסיה, הועבר המרכז המסחרי עם הזמן לחיפה. תודות למושבה הגרמנית של הטמפלרים בחיפה (1868) ועם בניית הרכבת לחיג'אן התקדמה חיפה במידה מסוימת וקבעה את כל היקף הסחר שלה. ב-1910 נכנסו לנמל חיפה 555 אניות קיטור. עם פרוץ מלחמת העולם הראושנה היו בחיפה 20,000 תושבים, מתוכם 5,000 יהודים ו-700 אירופאים שמתוכם היו גרמנים.

חשיבות נמל חיפה גדרה מן האמצע של המאה הקודמת. לא ידוע אם הדואר המצרי הרגל שבתקופת הכיבוש המצרי 1831-1840 הגיע גם לחיפה אבל ידוע שה דואר הטורקי, שירותים שעברו מירושלים לבירות כל משרד קיבל או מסירת דברידור

לחיפה, כערים אחרות בארץ ישראל, הסטודיה פוסטאלית מגוננת שראשיתה ב'תקופת התורכים. תקופה זו היא הקשה ב' יותר לחקירה ושיזור, אבל היא מעניינת ואין יותר עליה, הגם שקשה מאוד לאסוף היום את מני החותמות של דואר חיפה בתקופה האותומנית. מחקר יסודי ביותר נעשה בתחום זה ע"י וו. פולק בספר "הדוור הטורקי בארץ הקודש" ואנו מביאים כאן את מרבית הפרטים בנושא זה, לרבות טבלת החומרות, כפי שהיא בעהו בספר.

חיפה או "כיפה" (כפי שנקראה בפי הצרפתים בתקופה הטורקית) יושבת על הריסותיה של העיר העתיקה סיקמיינום שהוזכרה ע"י סופרים יווניים ורומיים. לפניה מאות שנה הייתה חיפה עיר קטנה בעלת 2000 תושבים. המרכז המנהלי והמסחרי היה בעכו. בכל זאת מיימי הנמל של

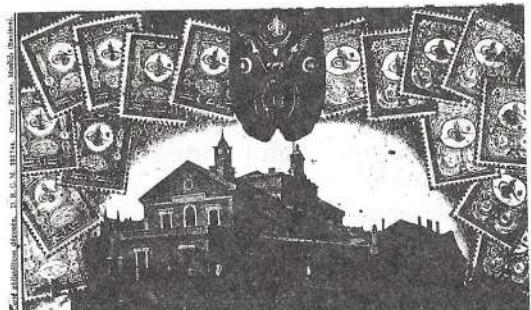

البوسطة الصناعية
شعبة شارع العناصر • حيفا (سوريا)

خليل السقبي
Poste Imp. Ottomane
Succursale, Rue des Consuls Caïffa
K. D. SABTY

בדואר האוסטרי

הדוואר האוסטרי היה מן הפעילים ביותר, וזאת ניתן ללמידה מספר המכתבים שהרצזו מן התקופה. מספר החותמות שהיו בשימוש הדואר האוסטרי אף הוא לא מבוטל. החותמות המצוינות משנת 1864 נשאו את שם העיר בלבד ואילו המאותרו יותר נשאו גם את המלים "דוואר אוסטרי" בגרמנית ובכתב שונה במנני החותמות.

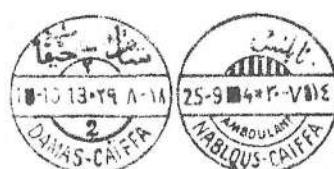

209. /C/

210. /C/

כלשון העיר (התחנה העיקרית של קו הדוארῆ היה - עכו).
משרד הדואר בחיפה, התורכי נפתח בסוף שנת 1912 של המאה הקודמת. משנת 1912 עד 1918 (ספט. 23) נמצא בית הדואר בככר Khamre. בתאריך זה נכנסו לעיר צבאות הגנוֹלָן אלנבי. לאחר פתיחת קו הרכבת חיפה-דמשק נפתח סניף דוואר, שנראה בתחנת חיפה היה סניף דוואר בידי שפעל על גבי מסילת הרכבת. יתכן שהיה סניף נוסף במושבה הגרמנית.

משרדי דוואר ברכבות

עד כמה שמדובר נראה היום מוזר, פועלם בתוקפת התורכים בארץ ישראל, לפני מלחמת העולם הראשונה, משרד הדואר ברכבות (!). הדבר מפלייא, מכיוון שהרכבות בימים ההם לא חטינו במהירות, ובכל זאת...

כמו חותמות הדואר, נדירות מאד היום, נמצאו על דבריידואר מן התקופה, כשהם חתומים בחותמות המציגות את קו הרכבת. בחותמות חיפה מן התקופה אפשר למצוא כללה שהוטבעו ברכבות פנימיה הארץ, בקו חיפה-ישכם (נבלוט) או בקווים אחרים של הרכבת.

בתים דואר בחיפה בזמן המנדט

להלן רשימה בתים דואר וסוכנויות הדואר שפעלו בחיפה בזמן המנדט הבריטי בין השנים 1920 – 1948.

בבית הדואר הראשי הופעל ב- 1.7.1920 ופעל עד ה- 14 במאי 1948. בחותמת מופיע השם "חיפה".

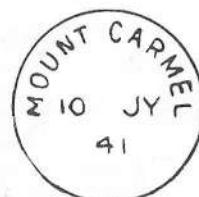
בתקופת המנדט פעל בעיר, כמו בערים אחרות בא"י סוכנויות דואר ומשרדי דואר שתמ מקומן ניתן היה לאבחן על-פי החותמת, שכלה את שם הסניף או הדואר בגין החותמת. לרוב היה זה פשטוט שם הרחוב בו פעללה סוכנות הדואר. כך, למשל פעלו סוכנויות דואר במספר רחובות מקרים שם כלל בחותמות: רח' הרצליה (נפתח ב- 5.6.45); רח' נצרת (19.1.1938); רח' חיז'יאן (29.3.1941) שמות השכונות, כמו: הדר הכרמל (1 בדצמבר 1926); הר הכרמל (3 בדצמבר 1928); נחלה (1 במאי 1938); בשוק שברדה' נצרת (18.11.1935); אחזות שמואל (17.1.1929); בתגלים (12.7.1939).

ה דואר הרוסי בחיפה

ה דואר הרוסי לא יותר על זכותו לפתחה בתידואר בארץ ישראל כتوزאה מהסכמי ה- קפיטולציות, בדומה למעצמות אחרות, כמו אוסטריה וגרמניה שפתחו בתידואר משל עצמם, במקביל לדואר התורכי.

פעילותו של הדואר הרוסי הייתה קטנה משל משרדי הדואר האחרים וזאת הסיבה שמעט מאוד דברי דואר-Calala שרדיו בשם סוכנות הדואר הרוסית, הידועה בשם "רופית" פעלה בחיפה כבר בשנת 1860, אם כי דואר רוסי מתוקפה זו נDIR למדרי ולא-יכן דברי דואר מאוחרים יותר, אחרי שנת 1900. ידועות כמה חוותות "רופית" שהיו בשימוש בחיפה. הראשונה, משנת 1860 היא יוצאת דופן ביותר. זו חוותת מלבנית בנוסח צרפתי שפירושו "חברה רוסית". מאוחר יותר השתמשו חוותות בשפה הרוסית שככלו את המילה "חיפה" וראשי תיבות "רופית". שפירושם "סוכנות דואר רוסית".

ב- 1 באוקטובר 1914 נסגרו כל משרדי הדואר של הסכמי הקפיטולציות וגם סוכנויות הדואר הרוסית בחיפה. באוטה שנה פרצה, בידוע, מלחמת העולם הראשונה.

מרילינים ראש ומשתפים בצעיר
המשפחה על מות חברינו

אבי גולן ז'יל

עובד התעשייה הצבאית
שנפלו במלחיל תפקיים

האגודה התלאבכיבית
לכבודאות

בין המנדט לדואר העברי

בולים כאלה במשרדי קק"ל בחיפה. הבולים נמסרו לדואר חיפה בשני תאריכים: 2/5/48 להוציאה של הדפס-הרכבת החיפאי נספרו ליריות א"י וב-5/9 בערך כ-300 ליריות א"י. הבולים עם הדפס-הרכבת החיפאי נמסרו לאשנבי הדואר בחיפה ואיזור הצפון. כיוון שהbcmות לא הספיקה, נשלחו גם בולים מטה"א עם הדפס-הרכבת התל-אביבי (מעריב) כים שבובכים של קרוב ל-5,000 ליריות א"י. המשלוח הראשון הגיע ב-6/5/48 ו חולק בין מושדי הדואר בחיפה והצפון. הבולים שהזרכו (עם הדפס-הרכבת "דואר") החלו להימכר בחיפה ב-3/5/48 ובמשרד הראשי ב-10/5/48.

בתצלום דוגמאות של חותמות ותווות "רשום" שהיו מקובלות באותו זמן.

800 לא"י – ס"ה ערךם של בולי קק"ל בחיפה בתקופת מנהלת העם

בולי מדינת ישראל הופיעו ב-16/5/48 ובמועד שב-1/5/48 הם לא היו מוכנים ולפיכך השתמשו בתתי הדואר גם בחיפה בברלי קק"ל עם הדפס-רכבת "דואר" עליהם. כמהות גודלה של בולים הוחתמה בצדקה זו ורק חבל שבשתי הערים, חיפה ות"א הייתה מודרנת מוגבלת. הדפס-הרכבת החליפאי הוא בשחור והדיו היא הדיו הרגילה למיחיקה. הדפס-הרכבת הוא "דואר" באותיות עבריות מודרניות – אותיות דפוס בקוטר 17.5 מ"מ.

ידועות 2 חותמות בהבדל קטן מאוד ביניהם. מניחים שהיתה כמות קטנה של

גם דואר צרפתי

כידוע פעלו בזמן הקפיטולציה של מושדי דואר בשלוש הערים: יפו, ירושלים וחברה. הצרפתיםפתחו את הדואר הראשון כבר ב-1852. בתקופה זו נקלעו היהודים ממערב בולת של סכסוכים בין צרפתים לנוצריים בקשר לשיליטה באיזור ואולם היישוב המשיך להתקיים ואף נזען בראשות הדואר של המעצמות, כולל צרפת, שהשפעתה הייתה בעיקר בסוריה ומכאן החותמת הצרפתית, מתוקפה זו, המזוכריה את "חיפה" ו"سورיה" באותה חותמת.

השם "سورיה" מופיע גם בחותמות דואר צרפתיות בערים אחרות של א"י.

moboli kkk לפתיחת "חיפה 80"

דואר השליחים של חיפה

-מאთ פ. אריה -

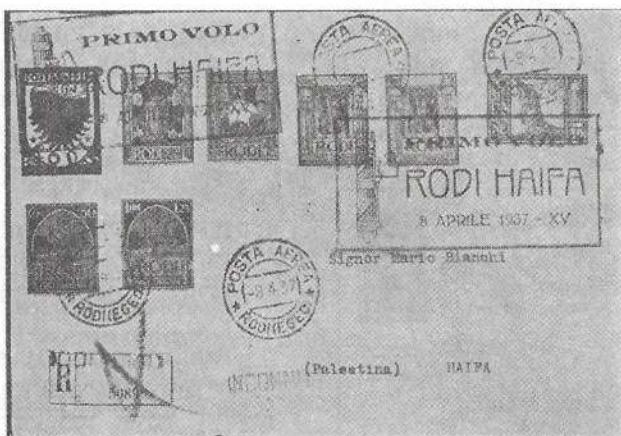
מעטפה (או החבילה) את הבול המתאים ומתחמי בחותמת מיוונית, עליה היה כתוב: "נמסר ע"י כבוצת השליחים, חיפה, טל. 2302 קפה ריג'ה". מוסדות ומפעלים גדולים היו רשאים לקנות כמויות גדולות של בולים בשיטנות.

דוואר "השליחים" פעל בהצלחה ובנאה מנות לעמלה משולשת חדשניים – מ-10 בפברואר עד 10 במאי. בתקופה זו טיפול הקואופרטיב ב-35,000 מכתבים וצורות דואר. לצד לקוחות פרטיים היו לו גם לקוחות גדולים קבועים, כגון ועד הדר הכרמל, באנסקים, חברות-빗וח, מוסדות ההסתדרות, בתיה הרשות, עורכידין ועוד. דוואר פרטיז זה הפסיק את פעילותו לאחר שהעיר חיפה שוחררה וועברה לשלטונו היהודי עצמאי.

עם פרוץ הקרבות בחיפה ובביבטה ניסו תושבי העربים של עיר הכרמל לנתק את השכונות היהודיות השונות ולבודין זו מזו. מרבית הפקידים המשלתיים היו ערבים, שהתרשלו במתכוון בעובודתם. גם במשרדי הדואר החיפה ניסו העובדים לשיבש את דרכי המשחר והקשה על קיומם החיים תקינים בעיר.

באמצע חודש טבת תש"ח (ינואר 1948) הודבקו קרויים על לחות המודעות ברחבי העיר, המבשרים על הקמת מוסד קוואר פרטיני בשם "השליחים", שייטפל בחוליקת מכתבים וחבילות ברחבי חיפה. יוזם המפעל היה יהודה נוטס ואחד מעוזרו היה ניסן טרכטער, שנפל אחריך בשעת מילוי תפקידו מכדור של צלף ערבי. הקואופרטיב התקשר עם שורה בתי מסחר, שימושו מעין סניפי-דוואר ותנהה לקבלת מכתבים. "דוואר השליחים" הוציא בולים פרטניים, בעלי צורה פשוטה, שהודפסו בצעב אדום או סגול בעוזרת חותמת-יגומי על מדבקות משוננות: על הבולים היה כתוב בשלוש שורות: "כבוצת השליחים", נתקל - 15 (או 20) מיל.

ازורה שרצה לשלח מכתב או חבילה היה בא לאחת מתחנות הקבלה ומשלם את מחיר המשלוח. הפקיד היה מודיע על ה-

חיפה בחותמות לא רגילות

- מאת ש. זוהר -

יש להניח שהחותמת מטעה מעט, שכן הכוונה לחותמות חיפה ורשומות של דואר ישראל "רגילות" בהחלט ואך על-פי... אכן, בכוונתי להזכיר מספר חותמות שהוטבעו בתיאידור שונים בחיפה לרגל אירועים בלתי שגרתיים ובשל קרן פחוח רגילות מן החותמות האחרות.

ה"לא רגילות" הן לרוב נדירות יותר מן האחרות ויש אף אחדות שונות מהמאות הראשונות (!) למשל מעטפות-הטיסה הראשונית לצרפת, שהוחתמה בחיפה ב-9 ביוני 1948. בין מעטפות-טיסה יש לחיפה עוד כמה מעטפות נדירות ויקירות, כמו למשל טיסת קל"מ בקו אמסטרדם-חיפה (20 ביוני 1948) ובקו חיפה-אמסטרדם (21.6.48). מעטפה מן ה-30 ביוני 1948, בקו חיפה-לונדון וזה מן ה-3 באוגוסט 1948 בקו חיפה-ניקוסיה, ר' 13 באוקטובר 1948 בקו זנבה-חיפה, אלה מעטפות מבוקשות ויקירות. מעטפות אלה שיכות לבוצת המעטפות הנדירות וממלא יקרות.

ברם, יש גם מעטפות די נדירות שאינן יקרות, כי בכל זאת יש מהן לפחות כמה מאות מעטפות וברור שכלה לא תהיינה לעולם נדירות מואדר, כמו מעטפות-הטיסה של ישראל משנת 1948, למשל.

חיפה, כמו כל יישוב אחר בארץ זכתה בחותמות של פתיחות סניפידור, חוותmot, זכרון, חוותות תעומלה וחותמות רגילות שהוטבעו ע"י יזמים פרטיים בהזדמנויות שונות.

לקבוצה الأخيرة שיכות, למשל, ה-14 מעטפות שהוטבעו בסניפי דואר שונים בעיר באירועים מיוחדים, כמו שיגור חלליות, טיסות מיוודאות או תאריכיזכרון כלשהם

שרשנית איש לא הטבע חוותות ואולם יזמים פרטיים דאגו להניצח את המאורעות שנראו להם חשובים. לקבוצה אחרת שיכות המעטפות שהוחתמו בסניפי דואר בעת ביקורן של אוניות תייר בנמל חיפה. גם חוותות אלה אינן המוניות ולעתים מבוקשות למדוי. פה ושם יש גם חוותות מבוקשות שהוטבעו בעת פתיחות דואר. העדר הפופרי לריות של המקום לא משך רבים וכך קורה חוותות של סניפידור מסויימים, מן היום הראשון, מבוקשות למדוי.

לא מזמן נתקלתי באספן ש"הפן עולמות" להציג חוותות "יום ראשון" של כפר גלים, מה-24.11.63 ואיני יודע אם אכן הגיע חוותות זו, שכארה זו חוותה רגילה משנת 1963 שהוטבעה בפתיחת סניף דואר במוסד לחינוך חקלאי במישור החוף מול הכרמל, ליד טירת הכרמל.

חוותmot זכרון או חוותות התעומלה חדשות, בדרך כלל, אינם גם בין אלה שיש נדירות יותר ושכיחות יותר. למשל חוותmot זכרון של יוניסק' משנת 1951 מצויה בשפע ולעומתה, זו חוותה שוטבעה ב-1952 מזכיה פחות.

כאמור, חוותות ה-ז'ן "רגילות" אך לא את כלן, ניתן למצוא בנקול זה או לוי, שער שאותן ל"בלתי רגילות".

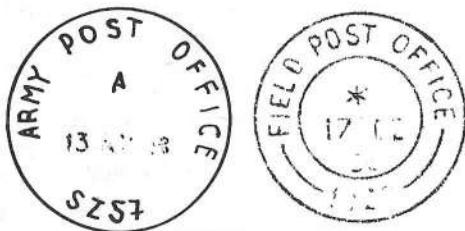
דוואר צבאי בחיפה במלחמת העולם הראשונה

- מאת צבי בוסט -

אחד מעמק זבולון אל חוף הים; ראש שני בכיוון הקביש המוביל אל חיפה וראש שלישי בעוצמי ההרים אל מורומי הכרמל. הפרושים הבריטיים השתלטו על חיפה ושבו 1350 תורכים, גרמנים ואוסטרים. מהבריטים נפלו כמה עשרות

האוגדה היהודית מס. 21 פעלה תחת פיקודו של הגנרל אדמונד אלנבי. אחרי הכבוש נשארה הדביזיה היהודית מס' 3 ומס' 7. ייחידות אלה הפיעלו דוואר צבאי מספט'ember 1918 עד אוקטובר 1918 "Army post office" (דוואר צבאי). החותמות כללו את ראשי התיבות S Z APO ו-S Z 57. כן הייתה

חותמת FELD Post OFFICE
FPO (דוואר שדה)
השירות פעיל מנואר 1919 עד דצמבר
1919.

בקו... בגדר - חיפה

בין השירותים הדווריים המינוחדים לחיפה, יש לציין את זה הידוע בשם הלועזי "אורולנד מייל", בגדר - חיפה" (דוואר יבשתי, "גדר - חיפה"). הבוננה לשירות האוטובוסים שפעל בשנים 1925 - 1932 בקו חיפה - בירות - دمشق ובגדר ושימוש, בין השאר, להעברת דואר. מעט מאוד דברי דואר נותרו מן התקופה ההיא, אבל הכל בעsha רשמי עם חוות מטע מנהלי הדואר.

דברי הדואר בווילו בוביל המקומם אך הוטבעו עליהם נסף לחותמות הדואר הרגילות, מיני החותמות של השירות, המהוויות היום חומר למחקר ואייסוף. אגף, האוטובוס הענק הוביל, נסף למטען חבילות דואר, 31 נסעים ועשה את דרכו בת 630 מיל ב-18 שעות.

ראשת הדואר הצבאי בא"י היה ב-1918, עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה ב-1914, הכה היישוב היהודי מכה קשה מאוד. העליה נפסקה, הארץ נתקה מן השוקים העולמיים. אף יהודים געו ברעב ובמחלות. רבים גורשו מן הארץ ע"י התורכים ורבים ברחו בהעדן תנאי מחיה נאותים ונחטוק כמעט מוחלט מן העולם הגדול. מ-85 אלף יהודים שהיו בא"י ב-1914 לא נותרו אחריה המלחמה אלא כ-56 אלף. במושב הארץ ע"י הצבא הבריטי ב-1918, הביא קץ לשיטון התורכי בא"י והוחל בסדרי ניהול תקינים לרבות כינון קשיי דואר.

מיד אחרי כיבוש חיפה ב-24 ב-ספטמבר 1918, הייתה חיפה לבירת הצפון. אליה נסלה מסילת הברזל ממצרים ונשללו כבישים לחלקי הארץ השונים. קודם לכן הייתה חיפה בסיס חשוב של הצבא הבריטי הגרמני והאוסטרו-הונגרי. אחורי התקדם במחירות פרץ בחזית הדורות, הוא התקדם במחירות לצפוני-מזרחה, כבש את עמק יזרעאל ונצרת (ומידי התורכים והגרמנים) ואחריו זה התקדם אל חיפה פרשים הודים. חיליל החטיבה ה-13 מודיעית הפרשים החמישית. באיזור יגור של היום התרפסו הגודדים שלושה כיוונים בהסתערות על חיפה. ראש

BY OVERLAND MAIL
BAGHDAD-HAIFA

OVERLAND-MAIL
Baghdad-Haifa.

גָּל חֲדֵשׁ שֶׁל בּוֹלִי אַוְלִימְפִיאָדָה

רשימת הבולים שהוקדשו לאולימפיאדה לא נסגרה, שכן מדיניות אחדות פתחו בגל חדש של הנפקות. הפעם לבכוד הספורטאים שהצטינו באולימפיאדה. יש להניח שנזכה בקרוב במספר לא מבוטל של בולים לבכוד בעלי המדליות באולימפיאדה.

בּוֹל יְוֹצֵא דּוֹפָן

רק עתה הגיעו ארצתם בול טונגה שעמדו להופיע עוד בחודש ינואר 1980. הנושא: 125 שנה להסתמך הידידות בין טונגה לצרפת. צורת הבול: צורת המסמך ההיסטורי. בסידרה 10 בולים.

UKRAINIAN FESTIVAL STATION

BARNESVILLE, PA
18214

הסמל הידוע לשימצה

נראה שرك בדילומוקרטיה של ארה"ב ניתנת האפשרות לכל קבוצה אתנית לקיים פסטיבל, להניף דגלת הלاؤמי ואף לזכות בחותמת דואר עם "סמל המדינה".

הכוונה לפסטיבל האוקראינים שהתקיים בחותמת דואר עם "סמל המדינה". קיימים בי 20 ביולי בארץות-הברית וצווין בחותמת דואר שכלה את סימלה של "אוקראינה החופשית", הידוע לשימצה אצל היהודים.

האמריקאים בסוגו...

האמריקאים, שהפסיקו לפי בקשת הנשייה קארטר את הפצת הבולים שהוקדשו לאולימפיאדת מוסקבה, חזרו בהם באוגוסט שעבר, ולמהרה נעילתה של האולימפיאדה החלו למכור מחדש את הבולים. ההפסקה הייתה ב-4 באוגוסט, (יום לאחר נעילת האולימפיאדת מוסקבה), לבסוף, לדברי מנכ"ל הדואר האמריקאי פ. בולגר, "הatalists האמריקאים שנגורו עליהם לא להשתתף באולימפיאדת מוסקבה, לבכוד עתדים של המשחקים האר למפיקים וכובדו של הספורטאי האמריקאי הדגול, ג'סי אוננס, שמת בגיל 66 ב-31 במרץ השנה".

בולגר הוסיף שלמחורת נעילתת האולימפיאדה אין הבולים משרתים עוד את המאורע. לעומת זאת אמר בולגר, שהבולים ישרתו את האנסים הנפלאים של רוצחoti-הברית שהריבו חודשים ושננים של יימוניהם כדי לתמוך בביטחון אмерיקה - מולדתם של איסבייניטות רצון על פעליו יותר הרושים באפגניסטן. זהה גם הזדמנות מצוינית ממשיך בולגר לתת ביטוי של בכובד לאיסי אוננס שזכה ב-4 מדליות זהב באלימפיאדה של אוננס בשנת 1936 ובכך שם לאל את דוקטורינת היטלר הנאצית (אוננס היה כושי). (אין להניח שיש מקרים בבחירה שתהי הסיבות להפקת הבולים) מנהל הדואר האמריקאי ממשיך ומסביר שכיוון שלא נהוג בארה"ב להוציא בול דיוקן תור פרוט מ-10 שנים למוותו של איש (חו"ץ מאשר במרקחה של נשיים) לא ניתן היה להוציא בול זכרון מיוחד לג'סי אוננס ובויל אולימפיאדה זו ישמשו את המטרה.

מתוך סיור ספורט בירית של הוופצו, על פי איסור הדואר, אלא אחורי האולימפיאדה

הبولים יהיו למכירה רק באשנבי השירות הבולאי ולא בbatis דואר מכובד בדרך כלל. הנהפקה כוללת רביעית בולים בני 15 סנט, בול בן 10 סנט, בול בן 31 סנט (דואר אויר), מעטה עם בול מוטבע של 15 סנט, שחיינר לפני 18 סנט, איגרת אויר של 22 סנט, גלויות דואר של 10 ו-21 סנט. ועוד שורה של הוצאות הקשורות באולימפיאדה לרבות פוסטר במחיר של 2.2 דולר.

בול אgam - בצרפת

מספר מוגבל של "כוכב השלום" לחובבי אמנות בישראל ובחו"ל. מידוענו ב. א. בוקאי היוזר של הסניף הירושלמי של אגודת יודאיקה, ישראל וארץ הקודש העולמית, פנה במלכתח ליו"ר התאחדות מר. ג. אוקו והציע לציין את המאורע בחגיגות מיוחדת.

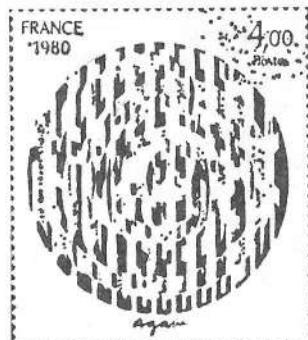

הקונגרס הידוע לשימצה...

חבר המערכת ל. בלאו קיבל ביוםים אלה מכתב מידידו בדנמרק עם החותמת המירחית שהוטבעה בקונגרס הנשים שהתקיים בדנמרק מטעם האו"ם ושבו, כידוע הוושמעה ישראל (!).

הכותב מזמין לנכון להביע סlidah להחלפות הקונגרס....

ה-4 באוקטובר 1980 יירשם בתולדות האמנויות הישראלית והבולאות העולמיות ביום מיוחד במינו: ביום זה יופיע בצרפת בול דו-ר, עם יצירה האמן הישראלי, ליד רושאן-לוץון, יעקב אgam, "בשורת השלום". זו הפעם הראשונה שמשמשת צרפת מעניקה כבוד זה לאמן ישראלי. הבול מופיע בסידרת בולי אמניות של צרפת, שכלה עד כה בולים של גודלי אמנים הדור כמו מאטיס, מאנה, רואג, שאגאל ("החופה ליד מגדל אייפל") ועוד. יעקב אgam זכה, שהבול ינופק בערך נקוב של 4 פרנקים (כחמשים ל''), המשמש לבירול לחו"ל, וע"י קר יופץ הבול של האמן הישראלי בכל רחבי העולם. אין ספק שגם מוחוה צרפתית הרואה לציון. המיחוד בבול זה: ריבוי הצלבים והגולד. זו הפעם הראשונה שמשופיע בול בן 92 צבעים וגוונים שונים כמחיצת יצירה טיפוסית של אgam. ריבוי הצלבים חייב הדפסה במדים גדולים מהרגיל ובול "בשורת השלום" יהיה הadol בין כל בولي האמנויות שהופיעו באירופה. דורר פאריס מצין את המאורע בטבעת חותמת מיוחדת ביום הופעת הבול, הנושאת את חתימתה האמן.

מן ראוי לציון, שייצרו של יעקב אgam, הפסל "כוכב השלום", הונקה אשתקךashi לנשיה אבואר סאדת וראש המושלה מנחם בגין באוניברסיטת הנגב בבאר-שבע. אותה יצירה מתנוססת בבית הלבן בוושינגטון שנמסרהashi מראש הממשלה והגב' בגין. (בקרוב יוצג למזכירה

בול טוגו לברוניה דה - רוטשילד

צרפתי ואן אינגרס, שצירר, בין השאר, את הברוניה ג'ים דה רוטשילד. חלקו של שניים בסידרה היא בעיצוב. שミר עיצב חמישה בולים עם יצירות אינגרס: 25 פר' – הברוניה דה רוטשילד, פרי צירר באוסט וווטשייל בפראיס; 30 פר' – נפוליאון הראשון (המוסיאון הצבאי, פראיס); 40 פר' – دون פדרו מטליח; 90 פר' – יופיטר וטיטיס; 100 פר' – הקונטסה מהסונוויל (אוסט פריק מניר וורק); 200 פר' – "טו מרץ לוס אריס" ממוניאון בבריסל. שני האחרוניים מופיעים בגלוון זכרון. לאלה שיבקשו פרטים על שוללת הרוש שילדים נכיר כאז: מייסד השוללת הוא מאיר אנשל רוטשילד (1743 – 1812). שהחל בפרנקפורט על המין את פעילותו הבנקאית ושם על פני בירות אירופה על ידי בניו: אשר אנשל מאיר (פנקפורט – 1773 – 1855); שלמה מאיר בוינה (נתן מאיר בלונדון ניאופול – 1855 – 1874); יעקב ג'ים מאיר בפראיס (1792 – 1868) שהיה גם צעריר הבנים ובן דורו של הצייר ז'אן אוגוסט דומיניק אינגרס (1780 – 1867). יעקב ג'ים היה אביו של אברהם בבל טוגו שצירר את הברוניה המופיעעה עתה בבול טוגו. יעקב ג'ים אינגרס (1845 – 1934) היה אחיהם של אנטון רוטשילד (1854 – 1913) ואברהם בבל טוגו.

בול בית לחם האנגלי – ללא נקוב

מסתבר שגם באנגליה מתגנבים לשוק בולים עם טעויות דפוס. באחרונה ראננו מודעות מסחריות עם בולי חג המולד (תמונה נוף בבית לחם) כשהניקוב בין שני הבולים אינו במקומם. הבולים מופצים בצדות שונות ומהירות 10 – 15 שטרלינג.

ماזו ומתמיד עודדתי את קוראי לאסוף נושאים הקשורים ביהדות ולא רק מטעמים לאומיים וציוניים. נדמה לשהגושא פשוט מעניין יותר ממושאים כמו ספורט, פרחים וכיו"ב, בהם המדינות מחקות אחת את רעותה והבולטים חווים על עצם לעיתים קרובות מאד, הן בנושא והן בציור. לא בן במושאים המיוחדים כמו "יודאיקה" למשל, שיש בה מגוון של נושאים משתנה והעיקר שהגושא לעולם לא נגמר ויש בו המשכיות, דבר שלא בכל נושא בלבד אחר מzeitig. אם אספה את כל בולי אולימפיאדת מוסקווה, למשל, עלר' לסתור את האלבום ולהסתפק בכך שאספה, או במרקחה הטוב, תוכל לאסוף בעוד ארבע שנים גם את בול אולימפיאדת לוס-אנג'לס...

בנושא כמו יודאיקה לא רק שהוא מגוון (חנ"ר, מגנידוד, אישים, שואה, קונגסרים, תערור כות יהודיות בחו"ל ועוד ועוד) ברוב המקרים מובחנת לו המשכיות וזה עשוה את התchapיב מעניין.

כל ההקדמה הארוכה עם הפילוסופיה הנושאות גוללי נושא מסוים שבימים אלה מופיעים כמה בול יודאיקה חדשים שראויים לתשומת לב

טוגו, למשל, מיזגת באלבום ה יודאיקה רק בסידרת בולים אחת המראה את ביקורו של נשיאה לשעבר בישראל. מלבד זה רוב בולי טוגו מצוירים ומונפסים בישראל ובתקופה מסוימת הופיע עליהם גם שמו של מקסים שמייר, צייר הבולים. (עובדת זו משיכת אצל אספנים מסוימים את בול טוגו לאוסף יודאיקה, אבל ורק אצל מעתים).

עתה יתווסף לאספני יודאיקה בול טוגולסי חדש, ראשון עם דיקון יהודי ולא פחות מרעינו של יעקב ג'ים מאיר רוטשילד, אביו של "הנדיב הידוע".

העליה לבול החדש היא לאו דוקא משפחת רוטשילד, כי אם 200 שנה להולדתו של הצייר ה-

מחנה גינשובקה - בית סוהר וביח"ר סודי

מפת גיטו וארשא (1940-1943)

מחנה גינשובקה במסווה של בית סוהר.
במחנה זה כפו על יהודים לעבוד בבית
החרושת הסודי.

חיסול מחנה גינשובקה

בהתחלת אוגוסט 1944 פרץ המרד ה-
פולני בורשה. קבוצות יהודיות צורפו אל
המורדים באյור העיר העתיקה, ע"י הקצין
ציבינסקי שניהל את המרד. כל היהודים
שהסתתרו גויסו למרד. המורדים שיחררו את
בית הסוהר המוסווה, גינשובקה, ומאתהיים
יהודים יוצאי יוזן ווציאי הונגריה שוחררו.

כמו כן אורגנה מחלוקת של 18 יהודים
שהשתתפה בקרבות המוסכנים ביותר. אחד
מהיהודים בשם פינקלשטיין, שהיה ידידו
 הטוב של הקצין ציבינסקי, דאג לספק ליהו
דים בגדיים נקיים ומזון.

על פי הוראותיו של הימלר מ- 11.6.43,
הוקם מחנה ריכוז חדש ביולי - 43 על
אדמות גיטו ורשא, ומשם הועברו להשמדה
במידנק.

מאת אינג' אריא סטטמפלר

המחנה גינשובקה נחשב ע"י יהודי גיטו
ורשה לבית סוהר. מקרים שנעשו על ידי
במשך שנתיים, הכרוכים בעדוויות רבות,
מצאתי שהיהודים הגיטו פחדו לעבור ליד
המחנה ולשאול עליו. הפחד רדף אותם גם
לאחר שיחררו.

המחנה נראה שומם ולא נראה בו
אנשים. מפעם לפעם ניתן היה לראות איש
גסטעו מוביל במחירות מהמחנה אדם לעבר
בית הקברות היהודי.

באחד הימים נתקלתי במעטפה פוסף
טלית מתkopfat השואה שנשלחה מורה
בתאריך 21.7.43. התאריך מצבע על תקופת
חיסול גיטו ורשא על חשבוי. המכtab
נשלח ע"י חברת "פיליפס ורקה", רח' קרול-
קובה. על אף חיפושים רבים לא מצאתי
פרטים על החברה זו.

חשדתי שהמחנה גינשובקה היה מצוי
ליד הדואר "זמנחוף". (ראה מפה: 1 - יוד-
נוואט ; 2 - בית הסוהר גינשובקה ; 3 -
הדוואר). לאחר והכתובת שעלה המעטפה
היתה מוסווה גם היא, nondע לי באמצעות
מוסדות ומוסאיונים ממורה אירופה שבית
החרושת "פיליפס ורקה" הtmpak בתוך

עיר השדה, אלג'יר ומשרדי - דאר בחו"ל

מאת ש. וסרמן

2. מספרים גדולים -

בינואר 1863 הוחלפו שוב החותמות זהה בגין התוספות של משרדים חדשים, כשהתגללה הצורך לשנות את המיספור ב כדי למנוע בלבול. בהזמנתו זו שונו המספרים לאטולים (כ- 7 מ'מ גובהם). ווחלפו המספרים כמעט בכל המשרדים.

המשרדים בפניהם הארץ קבלו את המספרים מ 1 ועד 4361 (המספרים בהמשך עד 4999 נשרו בריוובה). לאלאיר הוקטו�数ים מ 5000 ועד 5078 ואילו למשרדי חוויל בתנו את המספרים מ 5079 ועד 5107 (אזור 14). הערכה: מספר זה – 5089 יפו Jaffa

3768

5089

הריזבה במיספור שהושארה עבור ערי השדה נוצלה במהרה ובאין ברירה הכנינו עבור המשרדים החדשניים בפנים הארץ את המספרים מ 6000 ועד 6449. הערכוביה גדרה עוד יותר, כשבמזרצת הזמן נסגרו משרדים ומספריהם ניתנו לחדים, מבלי שמנעו במשרדים מיקום הגיאוגרפיה. לצערינו, במסגרת סקירתנו זו לא נוכל להכנס לפרטוי העניין.

בפרקדים דלעיל ראיינו כי הדאר הצרפתי ביפו השתמש בשני לוגנים: 3768 (מספרים קטנים) ו 5089 (מספרים גדולים). בירושלים לא היה קיים משרד דאר צרפתי ← (המשך בעמוד 21)

1. מספרים קטנים -

את שלושת הנושאים האלה קבצנו תחת כותרת אחת עקב המשותף שביניהם. החוזר מינואר 1852, שנוצר ברישא של פרק ב', הנהיג כאמור את חותמת הלוונג' וכן הורה, כי החותמות ישאו מספרים (מחוץ לאלה של פריז ושל הדאר הנע). בשנים 1852 ועד 1863 היו המספרים קטנים בגובהם (4 מ'מ). מתחת למספרים 6, 9, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458,

דפים לאלבום ישראל

בছוצאת "כריכות הבול" הופיעו דפים חדשים לאלבום בולי ישראלי שבחוצאת הכרכיה. הדפים החדשים מתייחסים לבולים שהופיעו מיום העצמאות 1979 עד יומם ה- עצמאות 1980. כמו בעבר מופיעים גם עתה דפי האלבום עם כיסים ש קופים וכלי כיסים. בשני המקרים יש צילומי כל הבולים של התקופה הנדונה.

אפסנים הפכו את תושמת לבנו (ואנו את תשומת לב החזאה) שאין הצדקה לדל כל כך את הבולים בדפים מסויימים, דבר הפגם באחד האסתטי של הדף. צוין, שהאלבום עם כיסים ש קופים של הוצאת כרכית הבול הוא היחיד שקיים בארץ ברמה זו.

מתוך 16 דגלי מדינות או"ם, נופיעו שיטופיו בכל שנה בדואר או"ם.

השער מעמ' 20

עד 1900. רץ קבוע היה מוביל את הדאר בין יפו וירושלים. המכתרים (לא הבולים) שנעדו לירושלים או ממנה היו מוטבעים בחותמת מיוחדת, הבשאת את השם JERUSALEM וכן את הסמל של גוטפריד מבירון (Godefroi de Bouillon), דוכס לוטרינגיה, שהגיע לירושלים ב-7.6.1099 והצלב הראשון, כבש את העיר ויסד את המדינה הצלבנית "מלכת ירושלים".

לחשותם לב: מאותו זמן קיימת חותמת הדומה בצורתה, אלא שהכתובת שלה היא: Carmello Attard - Jerusalem חותמת פרטית של סוחר ירושלמי ואין לה כל חשיבות פילטלית.

Albums
Catalogues
Handbooks

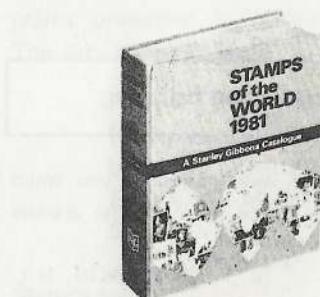
בספרות
הבולאית

עונת הקטלוגים קרבה ובבתי המסחר אפשר כבר לראות קטלוגים חדשים לשנת 1981.

STANLEY GIBBONS
קטלוג "גיבונס" 1981, הופיע בשני כרכים עבים - כרך המשובת וכרך לכל העולם. החלוקה לשני כרכים נוחה מאוד, שכן רבים אוספים בולי מושבות בריטניה בלבד ולאלה פטורים לרכוש שני ברכיים.

קטלוג "גיבונס" מוצג בארץ ע"י צ. שרותים מגבעתיים ומما שחברה מטפלת בהפצתו ניתן לרכוש אותו בארץ, בחוניות הבולים, בערים הגדלות וכן בתנאי מסחר נבחרים של ספרים.

STAMPS OF THE WORLD 1981
קטלוג "גיבונס" 1981 (חלק ב') סוקר 205 אלף בולים ור 44,150 אילוסטרציות.

קטלוג "צומשטיין" 1981
ZUMSTEIN 1980

הקטלוג השוודייר לבולי אירופה "צומשטיין" כבר הופיע ונמצא לממכר בארץ. הופיע, כרגיל, כרך גדול לבולי אירופה וכרכים קטנים לבולי שייז' וליקט-נשטיין. במחודורה החדשה שפע אילוסטרציה ושינויים מחקרים לעומת השנה שעברה. קטלוג "צומשטיין" מופיע בשפה הגרמנית ומקובל מאוד בארץ לגבי בולי אירופה.

בולים בברופוטאצואנה

ברופוטאצואנה אינה מדינה חדשה אלא טריטוריה בדרום אפריקה שהחלה בהנפקת בולים בשמה.

ב' 10 בספטמבר הופיעו שם 4 בולים חדשים עם ציפורים מקומיים שמספרם הקטולוגי הוא 43 - 46.

Letters to the Editor

We would be very grateful if you could explain who was Rabbi Frumkin that appears on the K.K.L. stamps?

N. FRUMKIN, N.Y.

Arye Leib Frumkin, "the Pioneer Rabbi", was born in 5601 (1845), in Kelm, Lithuania. As a child he was considered a prodigy. He was a student of some of the great rabbinical scholars of his time.

The latter book is a valuable testimony to the early history of the pioneers of Petach Tikva out to conquer the wasteland. Rabbi Frumkin's diaries also contain poems and songs.

Rabbi Frumkin also pioneered in Education and established in Petach Tikva a school where the study of the Torah was combined with general studies.

מדינות חדשות:

קיריבטי

mdi פעם מתווסף לאלבום הכלולים שם חדש ונודה על האמת, שגם בمعרכת לא תמיד אנו מודכנים.

הנה, למשל, זה כבר שנה שאיל ג'ילברט מנפיקים בולים בשם חדש ולא ידענו מי, איפוא, שמע את השם קיריבטי? כן, זהו שם החדש של איי ג'ילברט. בשם החדש כבר הופיעו 39 בולים: 2 בולי עצמאות ו-14 בולים מן המניין (12 ביולי 1979); 4 בולי רולנד היל וגילוון זכרון (27 בספטמבר); 4 בולי שנת הילד (28 בנובמבר 1979); השנה הופיעו 3 בולי לווינני תקשורת, 4 ל"לונדון" (וכן ג'ילוון זכרון).

באיים שימוש מסוותם לבירתניה וארה"ב. במהלך העולם השני כבשו היפנים כמה מן האיים, ואולם הם הוחזרו לידי האמריקאים.

טובאלו

משמעותם איים מトーון קבוצת איי ג'ילברט ואילס נפרדו מן ה"פדרציה" ומופיעות עתה בשם טובאלו. האיים נפרדו כבר ב-1976 ואולם להנפקת בולים עצמאיים בשם טובאלו עברו מאוחר יותר. קיריבטי הם, איפוא, איי ג'ילברט וטובאלו הם איי איליס.

האיים היו שטח חסות בריטי וآخرם (1915) סופחו כמושבה. ס"ה כ-40 אלף תושבים בכלל קבוצת האיים. הם ידועים באירוע האוקינוס השקט.

Fédération des Sociétés
Philatéliques Israéliennes
P.O.B. 2896 Tel-Aviv, Israel

FORTHCOMING ISSUES

"HAIFA 80"

This issue is devoted principally to "HAIFA 80" — the Israel National Stamp Exhibition held in Haifa from the 28th Sept. — 7th October 1980. The reader will find articles on the postal history of Haifa — the Turkish, Austrian and Russian Post Offices; the Minhelet Ha'Am period; the Mandate; military mail etc.

During the period of the Exhibition, the Post Office supplied eight special postmarks:

Opening Day; Air Mail Day; Haifa Day; Judaica Day; Maritime Day; Stamp Day; Youth Day; Closing Day.

For the first time, the Post Office gave its approval to the production of a Black Print — a black and white reproduction of the special "HAIFA 80" Souvenir Sheet and stamps issued to commemorate previous Stamp Exhibitions held in Haifa — "TABA" (1952); "TABAI" (1964). The sheet was printed as a perforated insert to the official Catalogue thus enabling collectors to detach it without difficulty.

The special Exhibition souvenir sheet reproduced a 19th century engraving of the bay of Haifa. It comprised a 2.00 and 3.00 sheqel stamp and was sold at 7.50 sheqel.

150 exhibitors from Israel participated in the Exhibition and a number of entries devoted to subjects connected with Eretz Yisrael were submitted by overseas collectors.

The exhibits comprised some 600 frames including:

Thematics — 158; Israel — 136; Europe — 129; Judaica — 58; Over-

seas — 17; Air Mail — 13; Youth exhibits — 24; 21 exhibits submitted by members of the Jury — hors concours; 20 exhibits in the Class of Honour; KKL — 15; invited exhibits from overseas — 9.

The Philatelic Services' exhibit was devoted to a display of accepted and rejected designs for Israeli stamps from their beginnings in 1948 to recent years including designs for issues which failed to materialise. Only the recent issues were missing due to the custom of returning the original drawings to the designers. There were 10 members of the Jury responsible for judging the exhibits and awarding the prizes which included gold, silver, bronze medals and a number of special prizes presented by various institutions. The Jury members were:

Prof. E. Eylan; Dr. M. Bergman (Switzerland); Y. Barak; G. Heilborn; H. Muentz; M. Martin; H. Freudenthal; M. Pertzelan; Y. Klein, S. Ben Drin.

Stamps sold

The Post Office recently released information on the number of stamps sold of all issues from the "Hatiqwa" stamp (July 1978) — Salute to the Righteous Among the Nations (Feb. 1979). Interested readers will find the figures in the Hebrew section of this issue.

דפוס שגיב בע"מ

רחוב העמל 31 רמת גן, ת.ד.

התאחדות נולאי ישראלי
הספרייה

תשערת בולים לאומית חיפה 80

₪3.00

₪2.00

ISRAEL

ישראל - סדרת נמלים

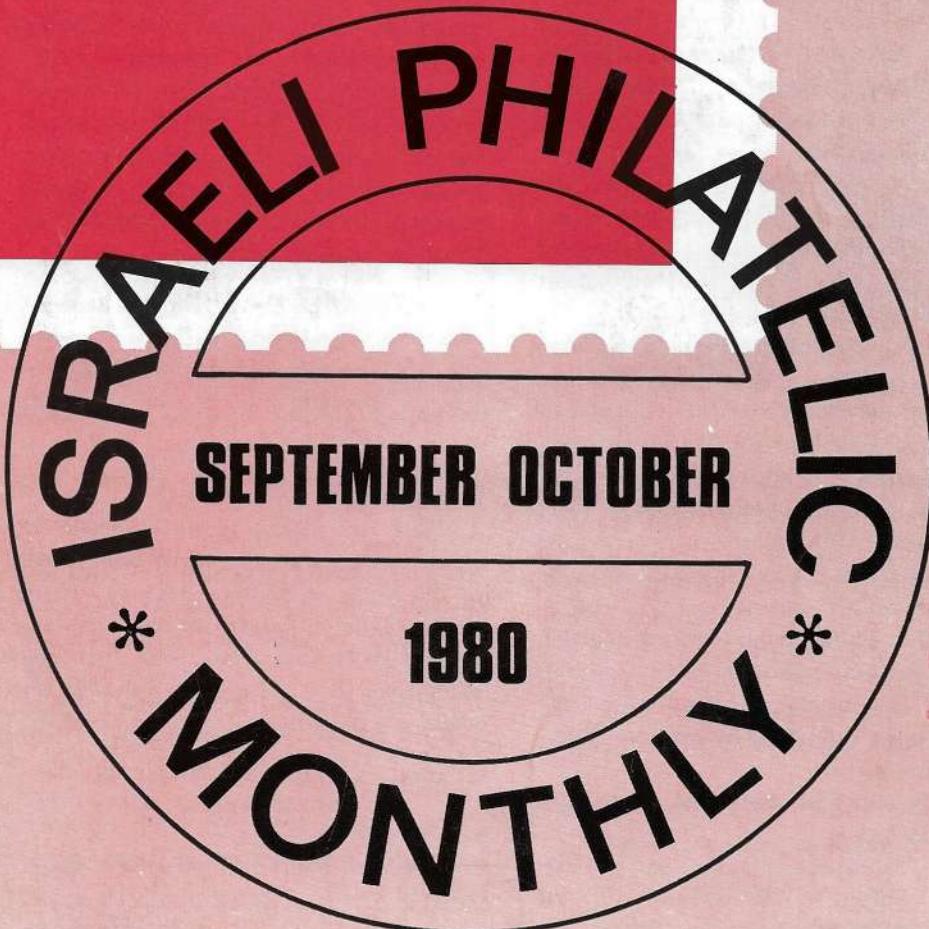
SHARJAH

ישראל - סדרת נמלים

NATIONAL STAMP EXHIBITION HAIFA 80

HOBOURING "HAIFA 80"

מועדן ל"חיפה 80"

הירחון הישראלי לבולאות